

BANSKOBÝSTRICKÝ SKAUT

AKÁ JE NAŠA MLÁDEŽ,

aké je jej postavenie v súčasnosti? Vnímame ju reálne, teda takú aká je, alebo sme už zabudli ako nás hodnotili rodičia a ako sme my hodnotili rodičov, dospelých?

Možno konštatovať, že dosiaľ každá generácia o sebe tvrdila, že mládež v dobe, keď oni žili bola lepšia. Kto má pravdu? Odpoveď na túto otázku nie je jednoduchá. V čom je zložitosť odpovedi?

V čom je stálosť, nemennosť?

Nemennosť, konštantnosť je v tom, že mládež v každej dobe zachovala si to, čo je preň typické - snahu po samostatnosti, originalite, snahu realizovať sa, presadiť, ísť svojou cestou, dokázať, že to dokážu. Chcú dať vedieť o sebe, že existujú, že majú svoj život, svoje problémy, že žijú v iných podmienkach ako sme žili my, aby sme ich vôbec začali vnímať. Dávajú to najavo svojším obliekaním, siláckymi rečami, hudbou, nie vždy vhodným správaním - hlučnosťou, vulgárnosťou, fajčením, mysliac si, že tým ich skôr uznáme za dospelých. Majú svoje vzory, ideály ku ktorým sa chcú priblížiť, stotožniť sa s nimi. Niekedy majú tendencie preceňovať svoje sily, možnosti, až ich musíme brzdiť, aby nedošlo k ich poškodeniu. Chcú sa líšiť od dospelých, navonok to prejavujú obliekaním, účesmi, správaním, chcú sa vymaniť spod ich vplyvu. Sú revoluční, chcú zmeniť svet, majú na to jednoduché, okamžité riešenia, niet takého problému, ktorý by oni nedokázali vyriešiť. To čo robia, ako sa správajú, je normálne a primerané ich veku, je znakom ich postupného osamostatňovania, dozrievania, formovania osobnosti.

Čo sa zmenilo, čo sa mení?

Zatiaľ čo my starší sme "dorástli" a zaradili sa do spoločnosti dospelých, prešla určitá doba - zmenilo sa predovšetkým spoločenské prostredie. Vývoj spoločnosti akceleroval, rapídne sa zrýchlil, postúpil, došlo (najmä u nás) k radikálnym spoločenským zmenám. Získali sme určité skúsenosti, máme za sebou víťazstva i prehry. Je nutné uvedomiť si realitu a osobne sa pričiniť o postupné "vylepšovanie" v materiálnej i duchovnej sfére. To, čo súčasná veda, technika dokázala a dokazuje, umožňuje nám lepšie, pohodlnejšie, modernejšie žiť. Na jednej strane nás zbavuje ťažkej náhrovej telesnej práce, na druhej strane nás čoraz viac zaťažuje psychicky. Žijeme v dobe, ktorá nás stále viac a viac vŕhne do víru pracovného a spoločenského diania. Máme čoraz menej času na komunikáciu so svojimi najbližšími, žijeme v zložitejších podmienkach než predchádzajúca generácia. Mnohokrát si zbytočne sami sebe komplikujeme život.

Masovokomunikačné prostriedky nás dennodenne zaplavujú enormným množstvom informácií, až vzniká problém zorientovať sa v nich, vybrať si potrebné údaje.

Jedným z najsilnejších, najrozšírenejších a najpôsobivejších masovokomunikačných prostriedkov je televízia. Má svoje klady a zápory. Na jednej strane nám dáva možnosť oboznámiť sa s javmi, ku ktorým by sa za normálnych okolností obyčajný smrteľník za svojho života nikdy nedostal (napr. vedecko-populárne filmy - tajomstvá vesmíru, morských hĺbín, tajomné javy ľudskej psychiky, ...) a tým obohacuje naše poznanie. Na druhej strane nás ochudobňuje, pretože nám podáva zjednodušené vzory, riešenia. Všetko je podané tak, že nás to nenúti myslieť, uvažovať. Všetko prebieha podľa šablóny (pozri a zabudni) - stačí sa pozerať na jeden film, po prenutí a sledovaní podobného žánru sa nám z pamäti predošlý dej vymazáva, akoby sme ho vôbec nevideli. Prevláda násilie, hrubosť, drsnosť, bezcitnosť, vraždy. Po čase začíname vnímať to nenormálne ako normálne, a podľa toho sa začíname aj správať, identifikujeme sa, stotožňujeme sa s tým, už nám to neprekáča, zvykáme si na to. Tu možno nájsť aj odpoveď na nárast kriminality, brutality, znásilnení, vražd, protispoločenského správania sa. Podáva nám obraz, vzor "nepremožiteľného", "nesmrteľného" nadčloveka typu Rambo, Batman.

Podmienky, v ktorých žije naša mládež, sú zložité. Zorientovať sa správne v súčasnej situácii je náročné. V spoločnosti prevláda konzumný spôsob života.

Chceme žiť v čoraz väčšom pohodlí, čím viac sa nám to darí, tým viac chceme. Aby sme to dosiahli musíme ešte intenzívnejšie pracovať, pretože čas sú peniaze, a tak sa dostávame do bludného kruhu. Moderná technika nám umožňuje v minimálnom čase získať a spracovať čoraz väčšie množstvo informácií. Umožňuje nám to výpočtová technika, internet, satelity, mobilné telefóny, lietadlá, diaľnice, autá. Tým, že v kratšom čase získame množstvo informácií nám urychlí spracovanie informácií a ich rýchle použitie. Vyriešením jedného problému sa nám objavia ďalšie nové problémy, ktoré je potrebné

BANSKOBÝSTRICKÝ SKAUT

ČÍSLO 5

máj 1998

V. ROČNÍK

Deň matiek

Matka

Tam kde končia sny a život začína,
tam Ťa matka ľúbiť načína,
krehká je jej sila, krehká ako víla
a predsa najväčšia.

Raz smútok zavalí ti hrud',
Ty matku máš to šťastný bud'.
Ona ti vo svojej bude zvierat' diaň,
ona ti utrie slzy, smútku daň.

Bo ona Ťa v bolestiach na svet priviedla,
ona Ťa láskou k láske doviedla.
Hoc s krvou Ťa, s krikom počala,
prvá Ťa ľúbiť načila.

Ty ľúb si svoju matku váž,
iba jednu mamu máš.
A keď ona odíde z tohto jasotu,
tak smúť za slnkom, čo dalo Ťi silu k životu.

Len mama ti život dala,
len ona s tebou v bolesti zaplakala.
S tou láskou opúšťať Ťa bude na veky
tú lásku nezničí ošial' smrti praveký.

Vtedy slzy budeš ronit', kvapku za kvapkou
za láskou, za šťastím, za matkou.

Bambule

Foto: Rys

riešiť, takže získaný čas musíme vynaložiť na riešenie nových, ešte zložitejších problémov. Problémy nám narastajú nie aritmetickým, ale geometrickým radom, takže život si stále viac a viac sami komplikujeme.

Zmenila sa sama spoločnosť, zmenilo sa postavenie rodiny v spoločnosti, zmeny v postavení jednotlivých členov rodiny, stúpla rozvodovosť, kriminalita, užívanie drog - to všetko má ďalekosiahle následky pre celú spoločnosť, dopláca na to predovšetkým mládež.

PhDr. Balázia Jozef, CSc. - Rys

BOJÍTE SA BLESKU ?

„Ak vidíme blesk, už je dávno po nebezpečenstve. Ak počujeme hrmenie, nie je potrebné zastaviť dych. Už je po predstavení.“

Týmito slovami utešoval slávny meteorológ ľudí, ktorí mali strach pred búrkou. Rýchlosť blesku prevyšuje 30 000-krát rýchlosť vystreleného náboja z pušky. Ak zasiahne blesk človeka, nemá možnosť túto skutočnosť spozorovať ani vnímať. Je preto lepšie pokojne pozorovať toto veľké divadlo.

Blesk potvrdzuje známu skutočnosť, že každá vec má aj svoju dobrú stránku. Vraždiť síce viac živých bytostí ako hoci ktorá iná prírodná sila, ničí ročne nespočetné hodnoty a spôsobuje nespočetné množstvo požiarov, no na druhej strane všetko toto vyváži skutočnosť, že bez blesku by nejestvoval rastlinný život. Zemská atmosféra totiž pozostáva zo štyroch pätín z dusíka, bez ktorého by rastliny nemohli existovať. Nad každým štvorcovým kilometrom zemského povrchu sa vznáša dusík vo váhe osem a pol milióna ton. Dusík v plynnom stave sa však nezlučuje s vodou, a preto je nepoužiteľný pre biologické procesy rastlín. Aby mohol poskytnúť rastlinám výživu, musí prejsť mnohými chemickými reakciami. Práve tieto reakcie, potrebné pre život rastlín, spôsobuje blesk. Nie je to však jednoduchá reakcia, ale impozantné dielo. Blesk otepľuje časť vzduchu, ktorým prechádza, až na 30 000 stupňov Celzia, pričom nastáva medzi kyslíkom a dusíkom chemická reakcia. Jej výsledkom je vo vode rozpustný oxid dusičný, ktorý sa dostáva v dažďových kvapkách do zeme. V pôde sa spája s minerálmi na dusičnany, ktoré sa zúčastňujú na látkovej výmene rastlín.

Blesky, ktoré podľa údajov meteorológov udierajú viac ako stokrát za sekundu, prinášajú zo vzduchu dusík a menia ho na hnojivo, ktoré sa dostane v búrkach do pôdy.

Dejiny výskumu blesku v novoveku sa začínajú Benjamínom Franklinom a českým vynálezcom Prokopom Divišom. Títo vedci púšťali v búrkach šarkana a prišli takto na myšlienku dnes už samozrejmych bleskozvodov. ...Pokračovanie nabadúce.

Drahý mi je priateľ, nepriateľ však potrebný. Priateľ mi ukáže, čo robiť môžem, nepriateľ, čo robiť mám.
F. Schiller

Život je krátky, umenie dlhé, príležitosť prchavá, pokus nebezpečný a rozhodovanie obťažné (Hippokrates).

Zvedavka mestská Banská Bystrica '98

Foto: Člupko

MAROKO '95.

Táto cesta sa v skutočnosti začala už niekedy v roku 1993 v kempu "Le Žu" pod "Mont Blankom". Tam sme po večeroch pri dobrom francúzskom víne počúvali Ivanove rozprávania o Saharských dobrodružstvách... Takto nejako začína rozprávanie Pavla Dekréta o návšteve Maroka. Kto má záujem o rozprávania o tejto krajine (s premietaním množstva diapozitívov a so zvukovými nahrávkami), dostavte sa dňa 14. mája do klubovne 3. dievčenského oddielu na Sídlistku o 17,00 hod. Tešíme sa na vás.

Ľuboš

BANSKOBYSŤRICKÝ SKAUT

VÝLET

Jednu marcovú sobotu sme sa ako vždy vybrali na výlet. Tentokrát sa išlo smer Králiky - Zlatá studňa - Tri križe - Ortúty.

Na Králiky nás vyviezol autobus, veď kto by sa tam, hneď ráno, trepal peši. Ešte na Králikoch, alebo lepšie povedané kúsok nad nimi, nás, tichučko ukryté pod snehom, čakalo prvé príkorie. Týmto príkorím nebolo nič iné ako ľad. Povieťe si: „Čo je na ľade také strašné?“ . No nič, ale keď tak nenápadne striehne pod snehom na „strmáku“ a každú chvíľu vás vráti o pár metrov späť (samozrejme, že ani jedna jazda sa nezaobišla bez pádu), to človeka poriadne spomalí, unaví a tých so slabším nervovým systémom aj rozčúli.

No našťastie (hlavne pre naše z...ehm sedacie časti tela) ľadové pásma rýchlo pominuli a pod hrebeňom bol už len čistý, pekný, biely, kvalitný(už sa musím začať pomaly aj krotiť, keďže toto nie je reklama na sneh.) „prašan“. A ten nás teda, iba mňa a Budyho zlákal na sánkovačku (ostatným „lepilo“ (báli sa)). Keďže sane neboli, použili sme len celty. Ináč jazda na celte je super len ten výstup späť po strmom svahu za nepretržitého bombardovania guľami (snehovými) je trochu nepríjemný.

Po sánkovačke nasledovalo púšťanie snehových gúľ dolu kopcom, s cieľom zakotúľať ich čo najďalej. Vyhrával Ľuboš, pokým Tomy nepustil dolu celého snehuliaka a to rozhodlo o jeho víťazstve. A už pokračujeme vo výstupe na hrebeň. Tam na tých menej vzdelaných v orientácii na mape čakalo ďalšie príkorie. Týmto bolo zistiť našu presnú, alebo aspoň približnú, polohu podľa mapy. Niektorí adepti to prežili v pohode a ostatných čakalo malé školenie, ktoré bez ujmy prežili (aspoň to nebolo na nich vidno, že by sa im niečo stalo).

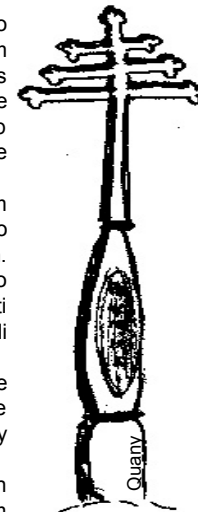
O trochu vzdelanejší a aj unavenější sme ešte vyliezli na Zlatú studňu (ešte stále nechápem, prečo sa volá studňa, keď tam nie je ani kvapka vody?! ["...pretože je tam zlato a nie nejaká voda": poznámenal ktosi]). Tu nám bol konečne dopriaty nejaký ten oddych (mne ho síce nebolo treba, ale oddych je vždy dobrý).

(O chvíľu sme sa vybrali ďalej. Budy sa s Quany staval, že bude skôr na Troch križoch ako on, Quany ho necháva za sebou. Sedlo Tri križe s dreveným križom a na ňom papierik od Budyho, Quany nechápe ako ho mohol predbehnúť a už vôbec tomu nerozumie, keď Budy prichádza až s ostatnými po hodnej chvíli. Len mi ostatní vieme, že Budy tu bol aj včera - pozn.: Ľuboš) (viem, je to s nami hrozné, ale život je taký) a ideme ďalej, po úspešnom vykopaní dverí poľovníckej chajdy z ľadu a menšom oddychu v nej, sme zišli popri jazere, ktoré akosi už nebolo jazerom (rozmery 10x10), ale len mláskou (1x1), na Ortúty.

Tu si väčšina z nás utíšila hlad pečenými špekačkami či slaninou (mňam-mňam-mľask) a po hlasovaní sme sa vybrali smerom na Suchý vrch. Cestou sme sa ešte zastavili v malom smrekovom lesíku (Uff, Uff aké romantické!), kde sme si zahrali skrývačku, ktorá sa veľmi rýchlo zmenila na naháňačku v štýle nečakane ako blesk z jasného neba jeden strom urobil prásk a zletel na zem a Budy samozrejme s ním "Tu sedím a smrť ma obchádza...", (čo frajeril, keď nemá krídla?!). Všetci čo najrýchlejšie zliezali zo stromov, no vtom nás primrazil výkrik: „Nezliezajte zo stromov je tu diviak!!!“. No po chvíli sme aj tak zliezli a diviak už bol dávno za humnami, a tak sme sa začali venovať Budymu. Najprv sme ho s Milanom (občas ho niekto nazve Tomy) odniesli k veciam (pľúv, to bola fuška), kde ho niekto ošetril (asi

Ľuboš), neviem kto, lebo ja som utekal spolu s Janom (Ahoj, ahoj, chcel by som pozdraviť mamu, otca a všetkých, čo ma poznajú -Jano.) a nejakým ďalším dobrovoľníkom asi s Mišom (Ó, pamät moja sklerotická...) zohnať palice na nosítko. Hneď ako sme ich zohnali, skonštruovali sme provizórne nosítko a na nich sme Budyho niesli (Ľuboš, Milan, Jano a

Ja) na Rysovu chatu, dúfajúc, že Rys ešte nešiel domov.

Cestou sa mi skoro podarilo Budyho doraziť. To bolo tak. Ako tak prekračujem konár noha sa mi zasekla medzi ďalšie dva konáre a ja som hodil „papuliaka“(Bóóóže, moja ľarhavosť!!). Čím ďalej sme boli, tým nám bol Budy ťažší a nakoniec to moja chrbtica nevydržala a vypovedala štrajk. A tak ma na chvíľu vymenila Linda.

Na naše a aj na Budyho šťastie Rys ešte z chaty neodišiel, a tak Budyho poriadne ošetrili a nakoniec nás, teda Budyho a mňa odviezol do Bystrice. Tu som ešte Budymu pomohol domov, ale to je už iný príbeh.

(My ostatní sme išli peši na autobus do Malachova, nestihli sme ho a tak sme na najbližší čakali v krčme, samozrejme pri malinovke. Tam sme sa zoznámili s malachovským maskotom „Macom“, ktorý nás všetkých vybozkával, a na koho nedočiahol, vravel o ňom, že je škaredý. A až tu kdesi končí náš príbeh...- pozr. Luboš .)

GERMAN HILL

Počasie bolo už dobré, noci teplé, a tak sme sa rozhodli, že pôjdeme ako každý rok na zahajovací tábor na Nemecký vrch (German hill), nad Suchým vrchom, v Liščom údolí. Prví traja sme sa stretli pod mostom na „otáčke“ autobusov na Mládežníckej ulici. Cesta nám rýchlo ubehla a šťastne sme došli na miesto určenia. Nachystali sme drevo, postavili prvé stany, aj prístrešok k ohňu ak by náhodou spŕchlo. Potom sme už len čakali, kedy prídu ďalší. Okolo 18,30 prišli dvaja - Jano a Peter, ktorí si hneď začali stavať stan, hneď bolo veselšie. Čakali sme na západ slnka, ktorý sa však kvôli oblakom nekonal. Polhodinu po príchode Jana s Petrom dorazili poslední dvaja - Ľuboš s Kefákom a naša zostava bola kompletná.

Večer sa postavil posledný stan, a už sme všetci sedeli pri ohni, rozprávali vtipy Bolo nám dobre a každý svojím spôsobom sa vyžíval z prvej stanovačky. Pri ohni s kamarátmi čas rýchlo beží. Keď sme sa prvýkrát pozreli na hodinky bolo už 11 preč. Ešte posledný pohľad na svetlá z Kordíka a Králik a išlo sa spať. Rozhodli sme sa , že v noci bude hliadka, aj keď nie všetkým sa chcelo.

Tešil som sa na ráno, keď sa zobudia vtáčiky a prejdem od stanu k ohnisku, v ktorom kde - tu je žeravý uhlík. Zobudil nás však zvuk motorovej píly, a keď sme prišli k ohnisku, pustil sa do nás jeden z lesákov, že či chceme zapáliť les, a že čo tam vôbec stanujeme. Chvilku potom, čo sa tento „vlúdny pán“ vrátil k stromu, kde stavali posed, prišiel Fero s Lindou, čo nám zlepšilo náladu. Poballili sme sa a išli sme smerom na Rysovu chatu, ale už len piati (Tomy, Qany ,Fery, Ľuboš, Linda), ostatní už šli domov. Na Rysovej chate sme si urobili oheň, najedli sa a šli sa hojdať na hojdačke. Čas zase rýchlejšie plynul, ako sme sa nazdali, a tak sme pomaly vyrazili na zastávku autobusu. Keď sme však prišli do Malachova, stihli sme ešte akurát zazrieť strechu práve odchádzajúceho autobusu. Boli sme nútení ísť do Bystrice peši. Míňajúc krčmu, chceli sme si kúpiť malinovku, ale tá bola zavretá (teda ako krčma), a tak sme smädní šľapali domov. V Bystrici sme sa rozišli každý svojim smerom, plní zážitkov z prvej stanovačky.

DEDKOVO

Na družinovke sme sa dohodli, že pôjdeme na Kordíky. Hlásili sa viacerí a prišli sme až piati. Netrepeživo sme čakali na autobus a na ostatných, ale márne. Autobus prišiel ničो skôr. A tak sme nastúpili do autobusu. Plným autobusom sme chvalobohu došli na konečnú. Kuzy, hneď ako uvidel kôpku snehu (a to túto zimu bola vzácnosť), začal po nej skákať. Ľuboš sa z neho smial: Ešte príde policajt a dá ti pokutu za ničenie verejného majetku“. Ako sme tak chodili po zablatenom lese, zbadali sme jaskyňu. Najedli sme sa a išli sme si ju, ako vždy, omrknúť. Pri bežnej prehliadke sme našli TABUĽKY. Čaky Jednu s nápisom VÝCHOD dal na prikrýtu jamu. Ak ste sa nesiabili dosiaľ, tak aspoň teraz. Ľuboš zbadal chodbu a išiel ju obzrieť, ale po dvoch metroch sa zľakol a vrátil sa naspäť. Hneď na to dodal: „ idem tam z druhej strany, ak tu má niekto lano“. Čaky ho dostal: ja mám, kde ho priviazať? “ o ten strom“ ukázal Ľuboš. A bolo to tu. Ľuboš sa na lane spustil do jaskyne, o ktorej nevedel, že je plná blata, a tak keď vyliezol zistil, že je zablatený ako „prasiatko“. Hneď na to ho prešla chuť a prehlásil „ideme ďalej“. Cestou sme si z neho dlho uťahovali.

Ravy

ČAKANIE

Tu sedím a smrť ma obchádza, zvláštne, čo u mňa nachádza. Nie bolesť a či strach, len života ťažký krach.

Túžbu nedočkavosť po nej, očakávanie blaha u nej..

Tak len príď, hej ku mne príď, daj mi pokoj, nechaj ma šťastnou mŕtvou byť. Bambule

Quany

BANSKOBYSŤRICKÝ SKAUT

VLCI V HARMANCI.

Týždeň pred Veľkou Nocou sme sa dohodli, že vyskúšame prenocovať v prírode bez prítomnosti svojich najbližších. Deň D bol určený na sobotu 4. apríla. Zraz sme mali na obed na autobusovej stanici nástupišti č. 9. Prišlo 14 odvážlivcov - víčať a nováčikov brat Akela a ja. O pol dvanástej autobus vyrazil - smer Harmanec. Prítomní boli i dvaja rodičia, ktorí chceli vidieť našu chatu. Na konečnej autobusu v Hornom Harmanci sme vystúpili a pokračovali po svojich. Poznatok - čím menší človek, tým väčšia batožina. Po útrapnom výstupe sme spotení dorazili na miesto nocľahu.

Chatu sme museli najskôr pozametáť a trochu vyčistiť, hanba partii, ktorá tam bola pred nami. Potom nastali menšie spory o poste. Najväčší záujem bol o horné. Napokon sme sa všetci pomestili a mohli sme začať s prípravou dreva na nočné hliadky. Rodičia nám pomohli obiť kus steny v prednej miestnosti. Bohužiaľ nebolo viac vhodných dosák pre tento účel. Poobede sme sa rozišli po okolí, nájsť si vhodné miesta pre úkryt. Podvečer mali prísť radcovia, ktorí mali doobeda určité povinnosti a nemohli ísť s nami. 20 minút pred ich postavenie, zamkli chatu a čakali sme ich reakciu. Prekvapenie sa bohužiaľ nekonalo, jedno víča zbadali počas cesty ku chate. Nabudúce sa nám

to podarí. Večera bola z vlastných zásob, pri ohni sme si opiekli, kto čo mal. Podvečer sa rodičia rozlúčili a ponechali svoje ratolesti osudu a nám. Večer sme rozdelili stráže. Strážič chceli všetci a najradšej celú noc. S pribúdajúcou tmou elán čiastočne opadával a niektorí sa pýtali spať i pred večierkou. Nočná stráž sa konala len chvíľu, nakoľko príroda sa postavila proti nám. Začalo pršať a s ohľadom na zdravie zverených detí sme po dohode stráže zrušili. V noci dobrovoľne strážili iba radcovia.

Na nedeľu sme mali naplánovanú túru k

jaskyniam. Pre nestále počasie sme ju odložili na budúcu výpravu. V okolí chaty sme hrali bojové hry s využitím skautských značiek. Medzitým brat Akela v spolupráci s dobrovoľníkmi uvaril harmanecký guláš. Po obede a uprataní chaty a blízkeho okolia sme sa zbalili a vydali na cestu späť. Domov sme šli vlakom zo stanice Harmanec - jaskyňa s odchodom 15,39 hod. Cesta bola atraktívna leďva sme stihli porátať všetkých 18 tunelov.

Pobyt na chate je výborný, má len jednu chybu, chýba tam záchod - latrína.

Nandy - 2. voj víčať

Videli sme ...

Pri našich výpravách a potulkách sme videli viacero zaujímavých rastlín a živočíchov. Naposledy pri dvojdňovom výlete v Harmanci sme našli zaujímavý sfarbeného oboživeľníka - salamandru škvrnitú. Podľa nej sme si pomenovali i jedno údolie smerom k sľubovej roklíne - údolie salamandier.

Zopár viet o tomto zaujímavom tvorovi. Salamandra škvrnitá (Salamandra salamandra L. 1758) patrí do triedy oboživeľníkov, podkmeňa stavovce, kmeňa chorda.

Telo má nemotorné, zavalité, mlokovitého tvaru, dĺžky max. 20 cm. Hlava je široká, pysk zaokrúhlený. Má nápadné príušné žľazy obličkovitého tvaru. Telo je smolnato-čierne s veľkými pomarančovými až žltými škvrnami. Brucho je jednofarebné - sivočierne. Je to živočích listnatých lesov, ktorý uprednostňuje okolie potôčikov a studničiek. Mimo času rozmnožovania a súvislých dažďov sa cez deň ukrýva v dierach, pod pňami, v machu a pod. Dospieva v 4. roku života.

Rozmnožujú sa na suchu, sú živorodé (nie v pravom slova zmysle). Samička znáša v apríli do potôčikov a studničiek larvy (žubrienky) v počte 2 - 70, veľkosti 25 - 32 mm.. V chladných vodách nezriedka metamorfujú až v nasledujúcom roku.

Živia sa pomaly sa pohybujúcim nočným hmyzom, slimákmi, červíkmi, chrobákmi a pod. Za sucha sú utiahnuté, hladujú, vyskytuje sa i kanibalizmus (požieranie jedincov vlastného druhu). Dospelé jedince sa dožívajú až 25 rokov. Občas sa ozývajú kvákaním.

V minulosti sa nazývala salamandrou ohnivou, pretože pri lesných požiaroch ju oheň vypudil z úkrytov v kmeňoch stromov. Nečudo, že sa verilo, že salamandry sú nadprirodzené bytosti, ktoré môžu žiť aj v ohni.

Salamandra škvrnitá je užitočný a chránený druh našej fauny.

Nandy - 2. voj víčať

VLCI V HARMANCI.

Týždeň pred Veľkou Nocou sme sa dohodli, že vyskúšame prenocovať v prírode bez prítomnosti svojich najbližších. Deň D bol určený na sobotu 4. apríla. Zraz sme mali na obed na autobusovej stanici nástupišti č. 9. Prišlo 14 odvážlivcov - vlčat a nováčikov brat Akela a ja. O pol dvanástej autobus vyrazil - smer Harmanec. Prítomní boli i dvaja rodičia, ktorí chceli vidieť našu chatu. Na konečnej autobusovej stanici v Hornom Harmanci sme vystúpili a pokračovali po svojich. Poznatok - čím menší človek, tým väčšia batožina. Po útrapnom výstupe sme spotení dorazili na miesto nocľahu.

Chatu sme museli najskôr pozametáť a trochu vyčistiť, hanba partii, ktorá tam bola pred nami. Potom nastali menšie spory o posteľ. Najväčší záujem bol o horné. Napokon sme sa všetci pomestili a mohli sme začať s prípravou dreva na nočné hliadky. Rodičia nám pomohli obiť kus steny v prednej miestnosti. Bohužiaľ nebolo viac vhodných dosák pre tento účel. Poobede sme sa rozišli po okolí, nájsť si vhodné miesta pre úkryt. Podvečer mali prísť radcovia, ktorí mali doobeda určité povinnosti a nemohli ísť s nami. 20 minút pred ich predpokladaným príchodom sme zaujali skryté postavenie, zamkli chatu a čakali sme ich reakciu. Prekvapenie sa bohužiaľ nekonalo, jedno vlča zbadali počas cesty ku chate. Nabudúce sa nám

to podarí. Večera bola z vlastných zásob, pri ohni sme si opiekli, kto čo mal. Podvečer sa rodičia rozlúčili a ponechali svoje ratolesti osudu a nám. Večer sme rozdelili stráž. Strážit' chceli všetci a najradšej celú noc. S pribúdajúcou tmou elán čiastočne opadával a niektorí sa pýtali spať i pred večierkou. Nočná stráž sa konala len chvíľu, nakoľko príroda sa postavila proti nám. Začalo pršať a s ohľadom na zdravie zverených detí sme po dohode stráže zrušili. V noci dobrovoľne strážili iba radcovia.

Na nedeľu sme mali naplánovanú túru k

jaskyniam. Pre nestále počasie sme ju odložili na budúcu výpravu. V okolí chaty sme hrali bojové hry s využitím skautských značiek. Medzitým brat Akela v spolupráci s dobrovoľníkmi uvaril harmanecký guláš. Po obede a uprataní chaty a blízkeho okolia sme sa zbalili a vydali na cestu späť. Domov sme šli vlakom zo stanice Harmanec - jaskyňa s odchodom 15,39 hod. Cesta bola atraktívna leďva sme stihli porátať všetkých 18 tunelov.

Pobyt na chate je výborný, má len jednu chybu, chýba tam záchod - latrina.

Nandy - 2. voj vlčat

Videli sme ...

Pri našich výpravách a potulkách sme videli viacero zaujímavých rastlín a živočíchov. Naposledy pri dvojdňovom výlete v Harmanci sme našli zaujímavú sfarbenú obojživelníka - salamandru škvrnitú. Podľa nej sme si pomenovali i jedno údolie smerom k sľubovej rokline - údolie salamandier.

Zopár viet o tomto zaujímavom tvorovi. Salamandra škvrnitá (Salamandra salamandra L. 1758) patrí do triedy obojživelníkov, podkmeňa stavovce, kmeňa chorda.

Telo má nemotorné, zavalité, mlokovitého tvaru, dĺžky max. 20 cm. Hlava je široká, pysk zaokrúhlený. Má nápadné priušné žľazy obličkovitého tvaru. Telo je smolnato-čierne s veľkými pomarančovými až žltými škvrnami. Brucho je jednofarebné - sivočierne. Je to živočích listnatých lesov, ktorý uprednostňuje okolie potôčikov a studničiek. Mimo času rozmnožovania a súvislých dažďov sa cez deň ukrýva v dierach, pod pňami, v machu a pod. Dospieva v 4. roku života.

Rozmnožujú sa na suchu, sú živorodé (nie v pravom slova zmysle). Samička znáša v apríli do potôčikov a studničiek larvy (žubrienky) v počte 2-70, veľkosti 25 - 32 mm.. V chladných vodách nezriedka metamorfujú až v nasledujúcom roku.

Žívia sa pomaly sa pohybujúcim nočným hmyzom, slimákmi, červíkmi, chrobákmi a pod. Za sucha sú utiahnuté, hladujú, vyskytuje sa i kanibalizmus (požieranie jedincov vlastného druhu). Dospelé jedince sa dožívajú až 25 rokov. Občas sa ozývajú kvákaním.

V minulosti sa nazývala salamandrou ohnivou, pretože pri lesných požiaroch ju oheň vypudil z úkrytov v kmeňoch stromov. Nečudo, že sa verilo, že salamandry sú nadprirodzené bytosti, ktoré môžu žiť aj v ohni.

Salamandra škvrnitá je užitočný a chránený druh našej fauny.

Nandy - 2. voj vlčat

BANSKOBYSŤRICKÝ SKAUTSKÝ DOM

HRADY A ZÁMKY NOVOHRADU V. HALIČ

Neďaleko Lučenca severozápadným smerom je obec Halič, ktorú možno ľahko zistiť v jej okolí podľa dominanty, ktorú pre ňu tvorí kaštieľ na kopci. Obec, ktorá sa síce spomína pomerne neskoro, až v 14. storočí, má staršiu minulosť. Na výšine nad obcou postavili stredoveký hrad, ktorý musel stať už v prvej polovici 15. st., lebo v rokoch 1450-51 bol v rukách Jána Jiskru. O jeho veľkosti a podobe nevieme nič, lebo ho už v druhej polovici 15. st. zbúrali, začiatkom 16. st. znovu obnovili bez povolenia, a preto znovu zlikvidovali roku 1544. Na jeho mieste (možno s použitím niektorých starších častí) dal Žigmund Forgach roku 1612 postaviť opevnený objekt, ako svedčí príslušná časť nápisu pamätnej tabule: "...Erexit, ac pro defensione patriae finit... in loco contra Turcas" (vystavil a pre obranu vlasti ukončil ... na mieste proti Turkom ...).

Tento renesančný, pomerne veľký kaštieľ mal základné prvky vtedajšej fortifikačnej stavby. Na pôdoryse pretiahnutého nepravidelného šesťuholníka vznikla poschodová budova so šiestimi nárožnými baštami, zabezpečená ďalej priekopami a nasypnými valmi. V múroch suterénu a prízemí boli strielne. Vnútorne uzavreté nádvorie malo na všetkých stranách arkády. Z obdobia tejto stavby sa v niektorých miestnostiach zachovali trémové maľované a vyrezávané stropy, ktoré odkryli počas reštaurátorských prác v rokoch 1960-61.

Pod kaštieľom zriadili menší francúzsky park. Po tejto veľkej úprave kaštieľ ešte niekoľko ráz opravovali, najmä roku 1897. Jeho najväčšia a najzákladnejšia stavebná a pamiatkárská úprava sa vykonala v r. 1956-63. Kultúrne využitie kaštieľa? V súčasnosti kaštieľ nie je verejnosti prístupný.

Obec je historicky významná aj tým, že tu vznikli v minulosti dve manufaktúry - jedna na majoliku, druhá na súkno. Okrem toho obec má zaujímavé pamiatky v najbližšom okolí, napr. v starom Haliči (gotický kostol, drevená renesančná zvonica).

Mravec

BOJ O NÁRODNÝ SKAUTSKÝ DOM

v Banskej Štiavnici úspešne ukončený.
Definitívne rozhodnutie o pridelení domu skautom bolo doručené 24. apríla 1998. Pekný dar k nášmu skautskému sviatku "Svätému Jurajovi".

ZBER PAPIERA!

Do súťaže sa môžete zapojiť nasledovne. Papier donesiete do klubovne, kde ho vodca odváži a množstvo papiera potvrdí podpisom a pečiatkou, alebo ho zanesiete rovno do zberných surovín. Nezapomnite si vypýtať potvrdenie! Zber sa uskutoční od 10.5 do 29.5.1998. Potvrdenky doneste na Okresnú radu. OR a BBS.

Skautky a skauti minimálne 10 kg.
včielky a vlčatá minimálne 5 kg.

- Ceny:
Skautky a skauti	včielky a vlčatá
1. vetrovka letná	1. vetrovka letná
2. kniha	2. kniha
3. čokoláda a cukríky	3. čokoláda a cukríky

ŽELEZNIČKA 1. MÁJA PŮJILA.

I napriek rôznym finančným problémom súvisiacim s existenciou tejto významnej technickej pamiatky, "Čiernohronska železnica" začala tradične na 1. mája svoju sezónu. Už niekoľko týždňov prebieha celonárodná finančná zbierka, ktorá by mohla pomôcť zachrániť túto železničku, no prostriedkov je stále málo.

LESNÉ NOVINY... MŮJ PRIATEĽ MEDVEĎ

podľa Franklina Leslie

Spomenul som si na Sama Ottleya, cestára zo Sierry Nevady, ktorého som videl, ako sa s jedným medveďom delil o stan a proviant. Ale Samov Petz bol bezzubý, starý medveď, neschopný sa sám uživiť, zatiaľ čo môj netvor bol pravzorom mladistvej sily. Bosco sa postavil na všetky štyri, hlasno a dlho odrgol a vyšiel do dažďa a do tmy. Ale o chvíľku sa vrátil - s prosbou o pomoc. Posadil sa vedľa spacieho vaku a pokúsil sa poškrabať tesne pri chvoste. Ale nemohol ta dosiahnuť. Niekoľko ráz ma štuchol rypákom a zlostne vrčal. Konečne som pochopil a položil som z ľahka ruku na jeho chrbát. Hneď sa vystrel na zem - zabral takmer celú plochu môjho prístrešia - a začal som sa hrabať v jeho hustej, zamastenej srsti.

Až teraz som pochopil, ako to bolo s jeho návštevou. Priamo nad krátkym chvostom trčalo niekoľko presýtených kliešťov hlboko v napuchnutom mäse. Opatrne som mu "vysvetlil", že svetlo vreckovej lampy nepáli. Dovolil mi, aby som si posvietil priamo na choré miesto. Keď som prvého

Na druhý deň som putoval ďalej cez horské hrebene. Bosco ma nasledoval ako verný pes, a keď som oddychoval, vyhrabával larvy a korenky. Večer som mu opäť nachystal večeru. Tak to išlo jeden deň za druhým. Pomocou najrozličnejších odmiem - pstruhov, soli, hladkaním i škrabaním - snažil som sa ho naučiť, aby počúval na meno "Bosco".

Neustále hľadal potravu, nikdy však nezaostával. Raz večer prišiel ku stromu, pri ktorom som odpočíval, a potrhával ma za topánky. Keď som vstal, viedol ma k odumretému stromu, v ktorom hniezdili včely, a škrabal vo všetkých silách, ale bez úspechu. Vrátil som sa do stanu, obkrútil som si protimoskytovú sieť okolo hlavy, zaviazal som si všetky otvory košeľe, nohavíc i rukavíc a vzal som sekeru. Potom som na celom strome zapálil dymiaci oheň a sekerou som tak dlho udieral o dutý kmeň, až spadol a praskol. Objavila sa celá letná žatva včelieho rodu. Odmenou za moju chápatosť a operatívnosť boli tri boľavé bodnutia. Bosco skonsumoval bezmála desať kíl plastov medu spolu so stovkami včiel. Chrápal celú noc pri mojich nohách.

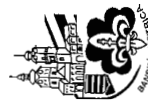
Bosco nemal vôbec porozumenie pre dlhé oddychové a úvahové pobyty na táborisku. Pri mojej ústupčivosti voči zvieratám podroboval som sa každej jeho nálade. Keď chcel, aby som ho škrabal na chrbte, škrabal som, keď chcel na obed ryby, rybárčil som, keď sa chcel na lúke váľať a vyčítať, váľal som sa i ja. Ešte dnes mám jazvy, ktoré dokazujú, že jeho hry presahovali moju "váhu".

Pri jednej takejto zvlášť divokej ruvačke som zachytil jeho pravú prednú tlapu a zhodil som ho na chrbát. Sedel som ešte lapajúc dych na jeho bruchu, keď sa revanšoval ľavým hákom, ktorým poznačil moju bradu dvojčelou tržnou ranou, a ja som sa kotúľal cez celú lúku. Keď som nadobudol vedomie, sedel Bosco pri mne a olizoval moju ranu. Zrejme sa hanbil a ľutoval. Keď som bol opäť natoľko pri silách, že som mohol položiť rameno na jeho šiju a zasypať ho celou abecedou nežných medvedích zvukov, ktoré ma naučil, sedel s ovisnutými ušami a skučal ako zmlatený mladý pes...

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Quany

BANSKOBYSTRICKÝ SKAUT

AK VIEŠ, TAK NÁM TO Povedz... AK CHCEŠ, TAK SA ZASMEJ... AK SI RÝCHLY, TAK UTEKAJ...

Nevitani votrelci - Na poliach a v záhradách usilovne bojujeme proti každej rastlinke, ktorú sme tam sami nezasadili, či nezasiali. Sú to buriny, ktoré oberajú nami sadené rastliny o vlahu, živiny a snečné svetlo. Tento neútočný boj vedíme už oddávna. Najprv len mechanicky - motykami, neskôr i chemicky - herbicídmi. Zавse tak "úspešne", že odburinenie znamená súčasne aj ochudobnenie prírody o daktory botanický druh. Sú vždy len škodlivé...?

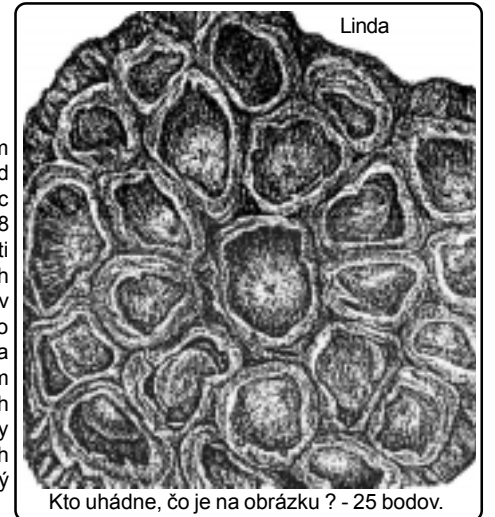
Vymenujte 5 rastlín, ktoré nazývame burinou a predsa sú pre nás užitočné a povedzte, ako sú nám užitočné? ...10 bodov

pripravil Ľuboš

Viete, ktoré dediny a dedinky v okrese Banská Bystrica zasahujú do Kremnických vrchov. Vymenujte ich aspoň 5. Za každú obec 0,5 bodu.

Ľ.

Viete, že... vďaka sopečnej erupcii sa chrám Borobudur, postavený na Jáve v roku 880 pred Kristom, prepadol do džungle a zmizol tak na tisíc rokov?...Francúzsku Polynéziu tvorí 118 ostrovov?...najmenej zrážok na svete je na púšti Atacama, na severe Chile, kde na mnohých miestach spŕchne len raz za päť rokov?...názov Singapur pochádza zo slova Singa pura, čo znamená levie mesto?...pôvodní obyvatelia Nového Zélandu Maori vítajú návštevy vzájomným dotykom nosov?...skúška dospelosti pre mladých mužov z ostrova Nias pri pobreží Sumatry pozostáva z preskoku dvojmetrových kameňov?...bolívijsky Hotel de Sal je celý postavený zo solných tehál?

Linda

Kto uhádne, čo je na obrázku? - 25 bodov.

CERVUS ALIQUANDO ... HORNÝ ...

O parohoch jeleňa

Raz si prezeral jeleň vo vode priesačného jazera svoj obraz a hlúpymi slovami vychvaľoval svoje veľké parohy, avšak svoje príliš chudé a tenké nohy hanil. V tom ho náhle vystrašil štekot psov. Vďaka rýchlym nohám vběhol do blízkeho lesa. Tam ale parohami v nízkych konároch stromov uviazol a psi ho nemilosrdne roztrhali. Tak parohy, ktoré tak vychvaľoval, boli mu záhubou.

Z latinčiny preložila Oľča

múr a Múr nárekov. Cestou k Etne nám došla voda a tak sme sa museli vrátiť do hlavného mesta Antarktídy New York. Cestou nás uniesli mimozemšťania.

V lietajúcom tanieri sme stretli Skaliovú a Maldera. Po pristátí na Marse sme zistili že nám implantovali niečo do pleca. Na Marse sme si boli pozrieť krásne piesočné pláže a Eifelovu vežu. Už sa začalo stmievať. Hneď sme išli stopnúť auto. Po hodine nám zastavil požiarnik Sam, ktorý nás odviezol naspäť domou. Výlet bol pekný, ale všetci boli radi, keď už boli doma.

Čaky

GERONIMO - BOJOVNÍK APAČOV

Geronimo sa narodil niekedy okolo roku 1823 v oblasti kde pramení rieka Gila, čo je v súčasnosti na území Nového Mexika (USA). V časoch Geronima to bolo ešte mexické územie. Pre Geronima, tak ako pre každého Apača malo veľký význam jeho rodisko. Keď sa po svojich putovaniach vrátil na toto miesto, vždy si vzal do ruky zem a rozhodol ju na štyri svetové strany. Jeho rodisko ležalo v divočine pozdĺž rieky Gila neďaleko od obydľí Mogolenských kmeňov Gila Cliff Dwellings. Apači vždy táborili blízko tohto miesta.

Geronimo doma volali Goyahkla, čo znamená zívajúci muž. Mexičania ho nazvali Geronimom pravdepodobne podľa svätého Jeroma. Jeho meno pochádza súčasne z boja, kedy sa Geronimo vždy znovu a znovu púšťal do boja proti množstvu guliek, len aby s nožom v ruke zabil svojich nepriateľov. Keď vojaci videli ako sa ženie tento indiánsky bojovník na nich, v zúfalstve kričali "Geronimo".

Čo robilo Geronima takým obávaným vodcom a bojovníkom? Jeho nebojnosť v boji, vysoká inteligencia a v neposlednom rade aj jeho výzor. "Surovšie črty nemal nikto predtým" - takto začína interview s Geronimom žurnalista v roku 1886. Nos mal široký, čelo nízke a vráskavé, bradu plnú a pevnú, oči ako dva obsidiány. Najvýznamnejšie sú ústa - ostré s úzkymi

Rodný kraj

perami, priame bez akejkoľvek krivky.

V 1850 roku mu Mexičania zabil jeho matku, ženu a 3 deti. Odvtedy Geronimo znenávidel Mexičanov a zabíjal ich bez milosti. Počas celého svojho života Geronimo bojoval proti americkým vojakom za udržanie územia, ktoré predtým patrili Apačom. Verili, že ho majú od svojho boha Ussena?

Geronimo bol nielen náčelník ale aj lekár, veštec a vodca v boji. Iní náčelníci sa naňho obracali k vôli jeho múdrosti, ktorá pochádzala aj z náhlych vízií a zjavení. Bol zvedavý a rád sa púšťal do riešenia neznámych vecí, bol pragmatik a dobrý rozprávač. Bol jedným z najlepších strelcov. Rád pil dobré nápoje napr. tiswin, čo je apačské obilné pivo alebo whisky. Počas svojho dlhého života mal 9 žien a mnoho detí. podľa Davida Roberta z angličtiny preložil Goro

Za kvízy a súťaže bolo za mesiac máj rozdelených 102 bodov.

Niektorých ľudí už dnešná doba premohla

Odpovede s napísanou (ne)správnou odpoveďou, svojím menom a číslom oddielu, ale i pripomienky, nápady a samozrejme články môžete odovzdávať v klubovni 3. chl. oddielu v Juniore - suterén, každý utok od 16-17³⁰, alebo br. Havranovi, alebo cez svojho vodcu, alebo cez členov redakčnej rady vo vašom oddieli, alebo E-mail-om na adresu „lubos.balazia@st.sk“.

Zoradte čísllice od 1 do 9 do troch vodorovných a zvislých radov tak, aby ich súčet vodorovne, zvisle aj šikmo dával hodnotu 15.

Potrápate si hlavičku...

5 bodov

BANSKOBYSŤRICKÝ SKAUT

Rozdávaním žltých narcisov - symbolov jari si pripomenuli aj v Banskej Bystrici európsku tradíciu symbolického boja proti nádorovým ochoreniam.

FOTO SD- JÁN KROŠLÁK

NEMOCNICA S POLIKLINIKOU F.D.ROOSEVELTA 97517 BANSKÁ BYSTRICA ● SR

TELEFÓN: (088) 352 41 343 41

TELEFAX: (088) 320 65

B. BYSTRICA, DŇA

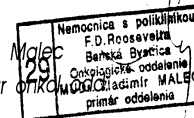
Slovenský skauting
Banská Bystrica

V mene Ligy proti rakovine a v mene Onkologického oddelenia NsP F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici sa chceme poďakovať študentom a žiakom zo Slovenského skautingu v Banskej Bystrici za pomoc pri organizovaní "Dňa narcisov" 3. apríla 1998.

Počas Dňa narcisov bolo vyzbieraných 55 520,- Sk pre onkologicky chorých. Ako prejav vďaky za ochotu a pomoc pri zabezpečení Dňa narcisov sme sa rozhodli venovať z tejto sumy 5 000,- Sk Slovenskému skautingu v Banskej Bystrici.

V Ban. Bystrici 6. 4. 1998

Dr. V. Malec
primár onkol.

Dr. R. Kadleček
Liga proti rakovine

V rukách držíte predposledné číslo BBS pred prázdninami, v júni sa s Vami rozlúčime a ozveme sa vám zase v septembri.

Najbližšia redakčná rada bude 20. mája (streda) v klubovni 3. odd. chlapcov.

Žiadame Vás, aby ste na redakčnú radu nechodili celé oddiely, stačí ak prídu piati až šiesti.

SLOVENSKÝ SKAUTING - OKRESNÁ RADA
Kollárová 50, 974 01 Banská Bystrica
Na PC spracoval Ľuboš & Rys
Graficky upravil Ľuboš
E-mail „lubos.balazia@st.sk“
Časopis podporila: KN ZM B. Bystrica
Vytlačila: Sure-a Sure-a

SURE-A

Stretnutie skautov

Za účasti takmer 30 vystavovateľov z Českej republiky, Poľska, Rakúska a Slovenska uskutočnilo sa v sobotu v Ružomberku tretie stretnutie skautských zberateľov. No výmennej burze prevzavali historické predmety a suveníry viažuce sa na skautské hnutie. Záujemcovia si mohli kúpiť aj odznaky, vianočky, literatúru a radami pre pobyt v prírode a podobne. Okrem toho mali jedinečnú možnosť získať priaznivostnú posilovú pečiatku, korešpondenčný listok a látku obalku zo sprítlačou a nepožičovateľskou. Súčasťou burzy bola aj výstava okolo tristo lineárov zhotovených živou skautov. Ich autorom je 71-ročný akademický maliar, grafik a publicista Ladislav Kúsek z Olomouca. Stretnutie skautských zberateľov, jedine svojho druhu na Slovensku, zorganizoval ružomberský 1. zbor skautov a skautiek. Ako povedal ružomberský skautský zborový vodca Václav Rubec, poobedie podujatia bývalo v strednej Európe ešte v Prahe a vo Viedni.

RUŽOMBEROK, TASR

3. apríl - deň narcisov

